

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Don Bosco-instituut TSO/BSO te HAACHT

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 32524

Instelling Don Bosco-instituut TSO/BSO

Directeur Hilde DEMEULEMEESTER

Adres Stationsstraat 89 - 3150 HAACHT

Telefoon 016-61.79.70

Fax 016-60.76.85

E-mail tsobso@dbhaacht.be

Website <http://www.dbhaacht.be>

Bestuur van de instelling VZW Don Bosco Onderwijscentrum

Adres Don Boscolaen 15 - 3050 OUD-HEVERLEE

Scholengemeenschap SGKSO Haacht

Adres Aarschotsesteenweg 39 - 3110 ROTSELAAR

CLB Vrij CLB Haacht-Keerbergen

Adres Molenstraat 42 - 3140 KEERBERGEN

Dagen van het opvolgingsbezoek 12-12-2017

Einddatum van het opvolgingsbezoek 12-12-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 22-12-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Erwin HUYBREGHTS

Teamleden Alex MAES, Immanuel SYNAEVE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Nederlands in tso tweede graad in de studierichtingen Elektrotechnieken en Mechanische technieken (leerplan D/2012/7841/001).....	4
3.2 Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne	6
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 03-11-2014 tot 07-11-2014 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 07-11-2017 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Nederlands	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Nederlands	

- de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Nederlands in tso tweede graad in de studierichtingen Elektrotechnieken en Mechanische technieken (leerplan D/2012/7841/001)

Voldoet

De vastgestelde werkpunten uit de doorlichting vertonen een positieve evolutie. De afstemming van het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen voldoet.

Onderwijsaanbod	Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de leraren zich veeleer lieten leiden door de leerinhouden van het leerwerkboek dan door de leerplandoelstellingen. De leerlingen kregen de vaardigheden onvoldoende geïntegreerd aangeboden. Dat gebeurde bovendien te beperkt op het vereiste beheersingsniveau. De leraren boden de taalbeschouwing te weinig functioneel aan: ze deden dat vooral via geïsoleerde leerinhouden en onvoldoende vanuit de reflectie op eigen en andermans taalgebruik. Binnen de literaire component ging de vakgroep onvoldoende uit van een tekstervarende manier van lezen op het niveau van de leerlingen. Tot slot bleek de variatie in tekstsoorten te beperkt.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Tijdens de opvolging blijkt een voldoende positieve evolutie. De leraren stemmen het onderwijsaanbod nu gericht af op de leerplandoelstellingen. Ze geven de leerlingen ruime kansen om met verschillende tekstsoorten aan de slag te gaan. De samenwerking met enkele andere vakken biedt daartoe een duidelijke meerwaarde. Zo komen de leerlingen onder andere in contact met teksten die goed aansluiten bij de specificiteit van hun studierichting. De leraren waken erover dat de vaardigheden en de taalbeschuwelijke component voldoende geïntegreerd aan bod komen. Dat gebeurt in voldoende mate op het verwachte beheersingsniveau. Qua taalbeschouwing leren de leerlingen veelal op inductieve wijze aspecten van het taalsysteem en -gebruik

te herkennen, te onderzoeken en toe te passen. De leraren stimuleren hun leerlingen ook geregeld om te reflecteren op eigen en andermans taalgebruik. De actieve inzet van diverse taalleerstrategieën en de OVUR-strategie (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren) ondersteunt het onderwijsleerproces. De vakgroep geeft haar leerlingen gevarieerde mogelijkheden op hun niveau om literaire teksten op een tekstervarende manier te ontdekken.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatiepraktijk spoorde met de vaststellingen uit het onderwijsaanbod. Zo verkavelde de vakgroep te veel de vaardigheden en de taalbeschouwing. Ze toetste die taalbeschouwelijke component bovendien niet genoeg binnen de context van taaltaken. De vraagstelling was onvoldoende afgestemd op het vereiste beheersingsniveau. Binnen de productieve vaardigheden was de variatie aan tekstsoorten te beperkt. De vragen rond literatuur waren soms te theoretisch voor het doelpubliek. De leraren hanteerden beoordelingscriteria die onvoldoende valide en transparant waren. Er kwam een systematisch hergebruik van examenvragen voor.

Tijdens de opvolging blijkt een voldoende positieve evolutie. De vakgroep stemt de evaluatiepraktijk nu gericht af op de leerplandoelstellingen. De toetsing van de vaardigheden en taalbeschouwing gebeurt meer geïntegreerd en via taaltaken, hoewel uit de documentenstudie blijkt dat een aantal vragen nog veeleer gericht zijn op taalbeschouwelijke elementen. Het gebruik van een leerjaaroverstijgend portfolio en van frequente zelf- en peerevaluatie geeft de leerlingen kansen om hun vorderingen binnen de vaardigheden in kaart te brengen en zichzelf bij te sturen. Over het algemeen zorgen de leraren ervoor dat de vraagstelling beter inspeelt op de specificiteit van het doelpubliek en op het gewenste beheersingsniveau. De vakgroep heeft stappen gezet om de transparantie van de evaluatiepraktijk te verhogen. Zo geeft ze aan haar leerlingen op voorhand de evaluatiecriteria mee en kunnen de leerlingen gebruikmaken van checklists bij het maken van hun opdrachten. De beoordelingscriteria zijn algemeen genomen transparant, hoewel er nog kwaliteitsverschillen optreden. Voor sommige opdrachten is het heel duidelijk hoe de score tot stand komt en wat de leerlingen kunnen bijsturen, in andere opdrachten is dat veel minder het geval. Uit het gesprek blijkt dat de leraren de vragen in de 'grote toetsen' geregeld veranderen, onder andere op grond van de actualiteit.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de leraren zich sterk door het leerwerkboek lieten leiden bij de keuze van werkvormen. De feedback bij toetsen verschild van leraar tot leraar en was soms onbestaande. Mede door de sterk kennisgerichte evaluatie gebruikte de vakgroep de evaluatieresultaten in beperkte mate als aanzet tot remediëring. Differentiatie vertaalde zich vooral in het geven van extra oefeningen.

Tijdens de opvolging blijkt dat de vakgroep bewuster omgaat met de keuze van werkvormen. Ze vult het leerwerkboek aan met extra materiaal. De leraren proberen ook nieuwe werkvormen uit om de leerlingen te motiveren en beter

in te spelen op hun noden. De vakgroep heeft afspraken gemaakt rond de feedback. Zo hanteert ze een gemeenschappelijke verbetercode. Het portfolio, het gebruik van peer- en zelfevaluatie met formulering van individuele werkpunten en de verbetering van taken en toetsen door de leerlingen zorgen voor een inbedding van de evaluatie in het onderwijsleerproces. Uit het gesprek blijkt dat de leraren differentiatie nu ruimer opvatten dan in het verleden.

Deskundigheidsbevordering Bij de doorlichting werd vastgesteld dat de vakgroep de nood ervoer om zich bij
Overleg te scholen voor de implementatie van het leerplan. Er bestond een beperkte
Vorming vorm van gelijkgerichtheid.

Tijdens de opvolging blijkt dat de vakgroep verschillende initiatieven heeft ondernomen om het leerplan grondig te bestuderen en te gebruiken bij de vormgeving van het onderwijsleerproces. Ze heeft daarvoor onder andere een beroep gedaan op de pedagogische begeleiding. Verder volgen de leraren gerichte vakgebonden en vakoverschrijdende nascholing, die ze bespreken op de vakvergaderingen en multipliceren. Ze overleggen formeel en informeel, wisselen materiaal uit en maken gerichte afspraken. Daardoor is de gelijkgerichtheid sterk toegenomen en is er een sterke ontwikkelingsdynamiek ontstaan. De vakgroep kent vrij goed haar eigen sterktes en ontwikkelkansen en wil verdergaan op de ingeslagen weg.

3.2 Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne

Het welzijnsbeleid van de Don Bosco (DB) Middenschool, het DB-Instituut aso en het DB-Instituut tso/bso is nog steeds schooloverschrijdend uitgewerkt. Op de campus zal de inrichtende macht in februari 2018 een nieuwbouwproject oprichten op de plaats van gebouw C. Net zoals tijdens de doorlichting maakt het gebouw waar de congregatie van de salesianen van Don Bosco gehuisvest was, geen deel uit van het opvolgingsonderzoek.

Tijdens de doorlichting van 2014 formuleerde de onderwijsinspectie tekorten over zowel de organisatie als de uitvoering van het bewoonbaarheids-, veiligheids- en hygiënebeleid. De opmerkingen deden zich voor in gebouw C met de prefablokalen, die talrijke tekorten vertoonden, en in gebouw E, waar de compartimentering ontoereikend was. Het globaal preventieplan en het jaaractieplan speelden onvoldoende in op de tekorten en waren te weinig concreet. Er was onduidelijkheid over de beschikbare budgetten. De school kon onvoldoende aantonen dat ze op een veilige manier gewone lessen organiseerde in onder andere de turnzaal en de mediatheek in de kelder verdieping van gebouw D, doordat risicoanalyses ter zake ontbraken. Voor de beperkte oppervlakte van de overdekte speelplaatsen en de voldoende beschikbaarheid van sommige toiletten kon de school ook geen risicoanalyse voorleggen. De inbreuken in de verslagen van de brandweer en over de elektrische installaties waren slechts beperkt weggewerkt. De school beschikte niet over een brandweerverslag van het nieuwe gebouw G. De veiligheid van enkele werkplaatsen was ontoereikend. De preventieadviseur had onvoldoende tijd om zijn taak behoorlijk uit te voeren. Hij was nauwelijks betrokken bij het aankoop- en indienststellingsbeleid. De attitude van enkele personeelsleden tegenover het veiligheidsbeleid was soms onverantwoord.

De onderwijsinspectie stelt tijdens de opvolgingsdoorlichting vast dat het schoolbeleid ernstige inspanningen heeft geleverd om bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne systematisch te verbeteren en op te volgen. De school heeft het werkvolume van de preventieadviseur herbekeken. Er is hem een fulltime-

opdracht toegekend om de vele taken en de verplichte controles behoorlijk uit te voeren en op te volgen. Een installatieverantwoordelijke staat hem bij voor een deel van de verplichte controles. De inrichtende macht organiseert in januari 2018 een opleiding preventieadviseur niveau 3 waaraan de technisch adviseurs kunnen deelnemen, om zo de preventieadviseur te kunnen bijstaan. Hij is nu beter betrokken bij het aankoop- en indienststellingsbeleid. De bestelformulieren voor producten of toestellen met een risicofactor zijn door de preventieadviseur ondertekend. De indienststellingsverslagen van alle gevaarlijke machines zijn ter beschikking. De directie heeft alle personeelsleden gewezen op hun verantwoordelijkheden. Er werden hieromtrent tijdens het opvolgingsbezoek geen inbreuken vastgesteld tegen de afspraken en instructies die opgelegd zijn door het schoolbeleid of door de interne en externe dienst.

Het globaal preventieplan en het jaaractieplan zijn voldoende concreet en planmatig uitgewerkt. Ze bevatten de essentiële actiepunten die vermeld staan in de verslagen van de interne dienst en de externe controleorganismen. Waar nodig onderbouwde de school de werkpunten met een risicoanalyse of trof ze compenserende maatregelen. Een paar verbeterpunten zijn opgenomen in het masterplan of verwijzen naar een AGION-dossier. Het financiële beleid maakt duidelijk dat de budgetten beschikbaar zijn.

Uit de verslagen van de periodieke controles van de interne en externe controlediensten blijkt dat het aantal tekorten sterk is verminderd. De inbreuken uit de verslagen van de elektrische installaties en de opmerkingen uit de brandpreventieverslagen zijn grotendeels weggewerkt. Wat nog niet is weggewerkt, is opgenomen in het globaal preventieplan en volgt de school op via een duidelijke systematiek. De bezettingsgraad van de refter vormt niet langer een probleem, doordat de school een nieuwe dubbele nooduitgang installeerde. Door bouwtechnische beperkingen was het niet mogelijk gebouw E efficiënt te compartimenteren. Als compenserende maatregel installeerde de school een uitgebreid branddetectie- en signalisatiesysteem in samenspraak met de brandweer. Ook de evacuatiewegen zullen worden geoptimaliseerd om een snelle evacuatie mogelijk te maken. De uitvoering van deze werken is gepland in april 2018. Het brandpreventieverslag van gebouw G besluit met een gunstig advies. De opvolging van de kleine aandachtspunten verloopt goed, grotere aandachtspunten neemt de school op in de instrumenten die de beheersing ervan regelen.

De school start begin 2018 met de afbraak van gebouw C en de oprichting van nieuwe leslokalen en multifunctionele leerruimten. In het ontwerp hield de school rekening met de toegankelijkheid voor personen met beperkingen en de opmerkingen op het ontwerp inzake brandveiligheid. Een aantal tekorten op het vlak van woonbaarheid en veiligheid die opgenomen waren in het masterplan, zijn weggewerkt. Zo is het betonrot aan gebouw B aangepakt en het buitenschrijnwerk al gedeeltelijk vernieuwd. De tweede fase van de vervanging van het buitenschrijnwerk is in aanvraag.

De preventieadviseur controleert regelmatig de werking van de brandwerende deuren. Het risico van de beperkte oppervlakte van de overdekte speelplaatsen op de campus heeft de school ingeschat en de aanwezige oppervlakte zou volgens de gekregen informatie voldoen. Het aantal toiletten voor meisjes is uitgebreid. Uit de risicoanalyse blijkt dat er zich voor de jongens geen acute problemen voordoen. Er vormen zich geen wachtrijen tijdens de pauzes.

De veiligheidssituatie in de turnzaal en de mediatheek in de kelderverdieping van gebouw D is ingeschat. De mediatheek wordt niet langer gebruikt als leslokaal. In de turnzaal zijn de bevestigingshaken voor de doelen en de noodverlichting hersteld en is er branddetectie geïnstalleerd. De school volgt de correcte werking van de noodverlichting systematisch op. De kelderruimte van het onderhoudspersoneel is nu een berglokaal. Het onderhoudspersoneel beschikt over andere lokalen om te werken en te pauzeren.

De situatie in de werkplaats van het onderhoudspersoneel in de voormalige schuur is verbeterd. Het atelier van het specialisatiejaar Industriële onderhoudstechnieken en het aanpalende lokaal zijn opgeruimd, waardoor de situatie voldoende veilig is. De gasflessen zijn allemaal verankerd met een ketting. De kolomboormachines zijn voldoende beveiligd. De didactische componenten op de meetborden in het lab elektriciteit van gebouw F zijn beveiligd.

In de werkplaats van de studierichting Lassen-constructie (gebouw G) is de veiligheid verhoogd. De lamparmaturen zijn afgeschermd in het gedeelte waar het metaal opgeslagen ligt. Een studie bureau heeft bevestigd dat de andere lamparmaturen aan de veiligheidseisen voldoen. Ook hier zijn de kolomboormachines beveiligd. Het toilet voor personen met beperkte mobiliteit is een kleedkamer geworden. Tijdens de opvolging werden geen risico's op valgevaar vastgesteld. De loopzones zijn vrijgemaakt. De leerlingen gebruiken hun persoonlijke beschermingsmiddelen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De onderwijsinspectie heeft voldoende vertrouwen in het beleidsvoerend vermogen van de school om de risico's op de campus goed in te schatten en, indien nodig, definitieve en compenserende maatregelen te nemen.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor Graad 2 TSO Elektrotechnieken, Graad 2 TSO Mechanische technieken.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Erwin HUYBREGHTS de inspecteur-verslaggever	Hilde DEMEULEMEESTER de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	